

MODUŁ IV

Karta pracy nr 1

Anna Sobieraj, Marta Strychalska

JAK DOBRĄ PAMIĘĆ MAJĄ SŁONIE?

Liczne obserwacje wskazują na to, iż słonie posiadają doskonałą długoterminową pamięć przestrzenno-czasową. Taka struktura pamięci jest przystosowaniem do środowiska, w jakim żyją, ma to duże znaczenie w funkcjonowaniu gatunku, a często jest również kluczem do przetrwania.

Stada przemierzają setki kilometrów w poszukiwaniu dostatecznej ilości pokarmu oraz wody. Już w latach 90. XX wieku obserwowano wędrówki słoni na pustyni Namib. Wędrowały na odległość 195 km od miejsc przez nie zajmowanych do miejsc, gdzie lokalnie, cyklicznie, występowały deszcze.

Innym potwierdzeniem na to, że słonie posiadają doskonałą pamięć, są badania prowadzone przez Foley'a [...] w Parku Narodowym Tarangire w Tanzanii. W latach 1992–1994 panująca tam ciężka susza zmusiła słonie do poszukiwania wody i pokarmu. Stada prowadzone przez starsze samice wychodziły poza obszar parku. Te rodziny, które zostały w obrębie rezerwatu, cierpiały na niedostatek wody i pokarmu, co powodowało nawet dwukrotnie większą śmiertelność niż w stadach, które opuściły Park. Samice, które miały przynajmniej 35 lat, przeżyły wcześniej podobną suszę dzięki temu, że poszukiwały pokarmu poza granicami Parku. Pamięć o tym zdarzeniu pozwoliła im w podobnej sytuacji klimatycznej wyprowadzić stado na tereny bogate w pożywienie i dzięki temu zapewnić im przeżycie. Zbyt młode samice nie mające takiego doświadczenia nie wyprowadziły swoich rodzin z terenu suszy.

Drugim obszarem pamięci u słoni, który jest równie interesujący, jest pamięć socjalna. Słonie prowadzą społeczny tryb życia i struktura socjalna ich grup jest skomplikowana. Stada składają się ze spokrewnionych samic i młodych. Na czele grupy stoi najstarsza samica. Wszystkie samice należące do stada współpracują ze sobą przy opiece nad młodymi. Samce pozostają z grupą rodzinną jedynie do czasu osiągnięcia dojrzałości płciowej (12–15 rok życia). Po opuszczeniu stad młode samce tworzą grupy kawalerskie, a dorosłe żyją samotnie [...].

Pamięć społeczna opiera się na dwóch filarach – rozpoznawaniu głosów oraz wydzielanego zapachu. Eksperymenty przeprowadzone przez McComba w Parku Narodowym Amboseli w Kenii dowodzą, że słonie są w stanie rozpoznawać głosy około 100 osobników z tego samego stada, a także innych stad nawet z odległości 1 km. Rezultaty tych badań pokazały też, że słonie potrafią zapamiętać i rozpoznać głos konkretnego osobnika po dłuższym czasie. Podczas doświadczenia odtworzono dźwięk wydawany przez samicę, która zmarła. Członkowie jej rodziny zareagowali, wydając dźwięki w odpowiedzi na to wołanie po 3 miesiącach od jej śmierci. Powtórzono to doświadczenie po 23 miesiącach od śmierci samicy. Słonie ze stada również odpowiedziały wołaniem i podeszły do głośnika, z którego wydobywały się dźwięki. [...]

Tak dobra pamięć nie jest rejestrowana u innych zwierząt. Zdolność zapamiętywania dostępna dla słoni jest porównywana do zdolności pamięciowych ludzi. Naukowcy zakładają, że jest to charakterystyczne dla tych gatunków, gdyż tworzą one podobnie złożone struktury społeczne oraz żyją znacznie dłużej w porównaniu do innych zwierząt.

Na podstawie: <http://bio-diversity.pl/2017/05/15/pamiec-slony/>

Ćwiczenie

Wykonaj poniższe zadania.

1. Przeczytaj dokładnie tekst.
2. Określ temat tekstu i jego główną myśl.
3. Określ główne założenia/stanowisko autora/autorów tekstu.
4. Wyodrębnij części składowe tekstu i określ zagadnienia, które te części podejmują.
5. Wykorzystując notatki na marginesie, stwórz streszczenie tekstu nieprzekraczające 40–50 słów.
6. Sprawdź, czy napisane streszczenie obejmuje całość tekstu oryginalnego.
7. Sprawdź, czy streszczenie jest napisane z zachowaniem zasad zwięzłości i klarowności stylu.